

KADINLARA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN KALDIRILMASI SÖZLEŞMESİ (*)

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Birleşmiş Milletler Antlaşmasının temel insan haklarına, insan kişiliğinin onur ve değerine ve erkeklerle kadınların hak eşitliğine olan inancını yinelediğini saptayarak ,

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin, ayrımcılığın kabul edilmezliği ilkesini benimseyip tüm insanların özgür ve onur ve haklar bakımından eşit doğduğunu ve herkesin cinsiyet ayrımı dahil, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin bu bildirmede konmuş olan tüm hak ve özgürlüklere yetkili olduğunu ilan ettiğini saptayarak,

İnsan Haklarına Uluslararası Sözleşmelerine taraf Devletlerin, erkeklere ve kadınlara tüm ekonomik, toplumsal, kültürel, kişisel ve siyasi haklardan eşit yararlanma hakkı sağlama yükümlülüğü bulunduğunu saptayarak,

Birleşmiş Milletler ve uzmanlık kuruluşlarının desteğiyle sonuçlandırılan ve erkeklerle kadınların hak eşitliğini öngören uluslararası sözleşmeleri gözönünde bulundurarak,

Yine birleşmiş Milletler ve uzmanlık kuruluşları tarafından benimsenen ve erkeklerle kadınların hak eşitliğini amaçlayan kararları, bildireleri ve tavsiyeleri saptayarak,

Bununla birlikte, bu çeşitli belgelere karşın kadınlara karşı henüz yaygın bir ayırım gözetiliği süregelmesinden kaygı duyarak,

Kadınlara karşı ayrımcılığın, hak eşitliği ve insan onuruna saygı ilkelerini çiğnediğini, kadınların erkeklerle eşit koşullarda ülkelerinin siyasi, toplumsal, ekonomik ve kültürel yaşamına katılmalarına bir engel oluşturduğunu, toplum ve aile gönencinin gelişmesini kesteklediğini ve kadınların ülkelerinin ve insanlığın hizmetinde kullanabilecekleri olanaklarını geliştirmelerini daha da zorlaştırdığını anımsayarak,

Yoksulluk durumlarında kadınların beslenme, sağlık, eğitim, yetişme ve çalışma fırsatlarıyla öteki gereksinimleri bakımından en kısıtlı olanaklara sahip olduğunu kaygıyla gözleyerek,

Hak ve adalete dayalı yeni uluslararası ekonomik düzenin kurulmasının erkeklerle kadınlar arasında eşitliğin gelişmesine önemli katkılarda bulunacağına inanarak,

İrk ayrımcılığının, her türüyle ırkçılığın, ırk ayırmanın, sömürgeciliğin, yeni sömürgeciliğin, saldırganlığın, yabancı işgali ve boyunduruğunun, Devletlerin içişlerine karışmanın ortadan kaldırılmasının erkeklerle kadınların haklarından tam yararlanmaları için temel olduğunu vurgulayarak,

Uluslararası, barış ve güvenliği güçlendirmenin; uluslararası gerilimi azaltmanın; toplumsal ve ekonomik sistemleri ne olursa olsun tüm Devletler arasında karşılıklı işbirliğinin; genel ve tam silahsızlanmanın, özellikle sıkı ve etkin bir uluslararası denetim altında nükleer silahsızlanmanın; ülkeler arasındaki ilişkilerde adalet, eşitlik ve karşılıklı çıkar ilkelerinin geçerlik kazanmasının ve yabancı ve sömürge yönetimi ve yabancı işgali altındaki halkların kendi geleceğini belirleme ve bağımsızlık haklarının gerçekleşmesinin, bunun gibi, ulusal egemenliğe ve toprak bütünlüğüne kaybının; toplumsal ilerleme ve gelişmeyi güdüleyeceğini ve bunun bir sonucu olarak erkeklerle kadınlar arasında tam eşitliğe ulaşmaya katkıda bulunacağını doğrulayarak,

Bir ülkenin tam ve her bakımdan kalkınmasının, dünyada gönenc ve barışın, kadınların erkeklerle eşit koşullarda tüm alanlara en yüksek katılımını gerektirdiğine inanarak,

Kadınların ailenin gönenci ve toplumun kalkınması alanında -bugüne kadar tam anlamıyla kavranmamış olan- büyük katkıları; analığın toplumsal önemini ve anababanın aile içinde ve çocukların yetiştirilmesindeki rolünü anımsayarak ve kadınların üremedeki rolünün ayrımcılık için bir temel olamayacağı, tersine çocukların yetiştirilmesinin erkeklerle kadınlar arasında ve bir bütün olarak toplumca sorumluluk paylaşmayı gerektirdiğinin bilincinde olarak,

Erkeklerle kadınlar arasında tam bir eşitliğe ulaşmak üzere toplumda ve ailede, kadınların rolü gibi, erkeklerin geleneksel rolünde de bir değişikliğin gerektiğini bilerek,

Kadınlar Karşı Ayrımcılığın Kaldırılması Bildirgesinde öne sürülmüş olan ilkeleri uygulamaya ve bu amaçla böyle bir ayrımcılığın her biçim ve görünüşüyle kaldırılması için önemli önlemleri benimsemeye karar vererek,

Aşağıdaki hükümlerde uzlaşmıştır:

Madde - 1

(*) "Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women"

"Convention sur Elimination de toutes les formes de discrimination a Pegard des femmes"

Bu Sözleşmenin amaçları bakımından "kadınlara karşı ayrımcılık" terimi, erkeklerle kadınların eşitliği temeli üzerinde ve medeni durumlarına bakılmaksızın siyasal, ekonomik, toplumsal, kültürel, kişisel yada bir başka alanda kadınların insan hakları ve temel özgürlüklerinin tanınmasını, bu hak ve özgürlükleri kullanmalarını ve bunlardan yararlanmalarını zedelemek yada kaldırmak sonucu yada amacıyla cinsiyet temeli üzerinde yapılan herhangi bir ayırım, dışlama yada kısıtlama anlamına gelir.

Madde - 2

Taraf Devletler, kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı kınar ve tüm uygun yollarla ve gecikmeksizin kadınlara karşı ayrımcılığın kaldırılması yolunda bir politika izlemeyi kabul eder ve bu amaçla;

a. Henüz yer alıyorsa erkeklerle kadınların eşitliği ilkesine, anayasalarında yada öteki ilgili yasalarında yer vermeyi ve yasalar ve öteki uygun yollarla bu ülkenin uygulamada gerçekleşmesini sağlamayı;

b. Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı yasaklayan, gereğinde yaptırımlar dahil, yasal ve öteki önlemleri benimsemeyi;

c. Erkeklerle eşitlik temeli üzerinde kadın haklarının yasal olarak korunmasını ve yetkili ulusal mahkemeler ve öteki kamu kuruluşları eliyle kadınların herhangi bir ayrımcılık davranışına karşı etkin korunmasını sağlamayı;

d. Kadınlara karşı herhangi bir ayrımcılık davranışı yada uygulamasına kalkışmaktan kaçınmayı ve resmi makam ve kuruluşların bu yükümlülüğe göre davranmasını sağlamayı;

e. Herhangi bir kişi, örgüt yada girişim tarafından kadınlara karşı ayırım gözetilmesine son vermek üzere tüm uygun önlemleri almayı;

f. Kadınlara karşı ayırım gözetilen yürürlükteki yasa, düzenleme, töre yada uygulamaları değiştirmek yada kaldırmak üzere, yasama dahil, tüm uygun önlemleri almayı;

g. Kadınlara karşı ayırım gözetilen tüm ulusal ceza hükümlerini kaldırmayı; üstlenir.

Madde - 3

Taraf Devletler, erkeklerle eşitlik temeli üzerinde insan hakları ve temel özgürlükleri kullanarak bunlardan yararlanmalarını güvenceye almak amacıyla kadınların gelişme ve ilerlemelerini sağlamak üzere her alanda, özellikle siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel alanlarda yasama dahil, tüm uygun önlemleri alır.

Madde - 4

1. Erkeklerle kadınlar arasındaki eşitliği gerçekten sağlamak amacıyla Taraf Devletlerce geçici ve özel önlemlerin benimsenmesi, bu Sözleşmede tanımlandığı biçimiyle bir ayrımcılık sayılmaz. Ancak hiçbir koşulda eşitsiz ve değişik ölçülerin sürdürülmesi sonucunu doğuramaz. Fırsat ve davranış eşitliği amaçlarına ulaşıldıktan sonra bu önlemlere son verilir.

2. Taraf Devletlerce, analığı korumak amacıyla bu Sözleşmede yer alanlar dahil özel önlemlerin alınması, ayrımcılık sayılmaz.

Madde - 5

Taraf Devletler;

a. İki cinsden birinin yada ötekinin üstünlüğü yada geriliği düşüncesine yada erkeklerle kadınların kalıplaşmış rollerine dayalı önyargıları da töresel yada öteki tüm uygulamaları kaldırmayı başarmak üzere erkeklerle kadınlara ilişkin toplumsal ve kültürel kalıpları değiştirmek;

b. Aile eğitiminin analığı toplumsal bir işlev sayan ve her durumda çocukların çıkarları önde gelmek üzere çocukların yetiştirilmesi ve gelişmesinde erkeklerle kadınların ortak sorumluluğunu tanıyan bir anlayışa dayandırılmasını sağlamak; üzere tüm uygun önlemleri alır.

Madde - 6

Taraf Devletler, her türlü kadın ticaretinin ve kadın fahişeliğinin sömürülmesinin sona erdirilmesi için yasama dahil her uygun önlemi alır.

BÖLÜM - II

Madde 7

Taraf Devletler, ülkenin siyasal ve kamusal yaşamında kadınlara karşı ayrımcılığı kaldırmak üzere tüm uygun önlemleri alır ve özellikle kadınlara erkeklerle eşit koşullarda;

a. Tüm seçimlerde ve halk oylamalarında oy verme ve halk tarafından seçilen tüm organ ve kuruluşlara seçilebilme hakkı;

b. Yönetim Politikasının saptanması ve uygulanmasına katılma, kamu görevi alma ve yönetimin her düzeyinde tüm kamu görevlerini üstlenme hakkı;

c. Ülkenin kamusal ve siyasal yaşamıyla ilgili hükümet dışı örgüt ve derneklere katılma hakkı; sağlar.

Madde - 8

Taraf Devletler, kadınlara erkeklerle eşit koşullarda ve herhangi bir ayırım yapmaksızın Hükümetlerini uluslararası düzeyde temsil etme ve uluslararası örgütlerin etkinliklerine katılma fırsatı sağlamak üzere tüm uygun önlemleri alır.

Madde - 9

1. Taraf Devletler, kadınlara uyrukluk edinme, değiştirme ve koruma bakımından erkeklerle eşit haklar tanır. Özellikle bir yabancıyla evliliğin yada evlilik sırasında kocanın uyrukluğundaki değişimin kadının uyrukluğunda kendiliğinden bir değişiklik yaratmasını, kadını uyruksuz bırakmasını yada ona kocanın uyrukluğunu zorlamasını önler.

2. Taraf Devletler, çocukların uyrukluğu konusunda kadınlara erkeklerle eşit haklar tanır.

BÖLÜM - III

Madde - 10

Taraf Devletler, eğitim alanında kadınların erkeklerle eşit haklar sağlamak ve kadınlara erkeklerle eşitlik temeli üzerinde özellikle,

a. Kentsel alanlarda olduğu gibi, kırsal alanlarda da iş ve meslek yönlendirmesi, her türlü eğitim kuruluşlarında öğretim görme ve diploma alma bakımından eşit koşullar sağlamak ve bu eşitliği okul öncesi genel, teknik mesleksi ve yüksek teknik öğrenim ve mesleksi yetişmenin her türünde gerçekleştirmek,

b. Aynı programları izleyip aynı sınavlardan geçmelerini ve aynı düzeydeki öğretim personelinden eğitim görüp aynı nitelikteki okullardan ve donanımdan yararlanmalarını sağlamak,

c. Karma eğitimin ve benzeri eğitim tiplerinin özendirilmesi, ders kitaplarının ve okul programlarının düzeltilmesi ve öğretim yöntemlerinin uyarlanmasıyla erkeklerde kadınların kalıplaşmış rol kavramlarının eğitimin her düzeyi ve her türünde kaldırılmasını sağlamak,

d. Bunlardan ve öteki öğretim olanaklarından yararlanmak bakımından eşit fırsatlar tanımak,

e. Yetişkinler için ve işlevsel nitelikteki okuma yazma programlarıyla ve özellikle olabildiğince kısa sürede erkeklerle kadınlar arasındaki eğitim açığını kapatmayı amaçlayan programlar dahil, sürekli eğitim programlarına katılma bakımından eşit fırsatlar sağlamak,

f. Kız öğrencilerin okuldan ayrılma oranlarını düşürmek ve okuldan erken ayrılan kızlar ve kadınlar için programlar düzenlemek,

g. Spor ve beden eğitimine etkin olarak katılmaları için eşit fırsatlar sağlamak,

h. Ailelerin sağlık ve gönencini sağlamaya yardımcı olmak üzere aile planlaması bilgi ve danışmanlığı dahil, özel eğitsel bilgiler almalarını sağlamak,

için tüm uygun önlemleri alır.

Madde - 11

1. Taraf devletler, çalışma alanında kadınlara karşı ayrımcılığı kaldırmak üzere kadınlara erkeklerle eşitlik temeli üzerinde özellikle,

a. Tüm insanların ayrılmaz bir hakkı olan çalışma hakkı,

b. Çalışma konularında eşit seçme ölçülerinin uygulanması dahil, eşit çalışma fırsatı hakkı,

c. Meslek ve işini özgürce seçme hakkı, yükselme, iş güvenliği ve tüm hizmet koşul ve olanaklarından yararlanma hakkı ve çıraklık, ileri meslek eğitim ve yineleyici eğitim dahil, meslek eğitimi alma ve yeniden eğitilme hakkı,

d. Toplumsal yardımlar dahil, eşit ücret hakkı ve eşdeğerde bir iş bakımından olduğu gibi, işin niteliğinin de değerlendirilmesi bakımından de eşit davranılma hakkı,

e. Özellikle emeklilik, işsizlik, hastalık, sakatlık, yaşlılık ve çalışma engelleri durumunda toplumsal güvenlik hakkı ve aynı zamanda ücretli izin hakkı,

f. Doğurganlığın korunması dahil, sağlık koruma ve güvenli çalışma koşulları hakkı, sağlamak üzere tüm uygun önlemleri alır.

2. Evlilik ve analık gerekçeleriyle kadınlara karşı ayrımcılığı önlemek ve kadınların etkin çalışma haklarını sağlamak için;

a. Gebelik yada analık izni gerekçeleriyle işten çıkarmayı yada işten çıkarma bakımından medeni duruma göre ayırım gözetmeyi, yaptırımlara bağlamak koşuluyla yasaklamak,

b. Önceki işini, kıdemini ve toplumsal haklarını yitirmeksizin ücretli yada benzeri toplumsal yardımlarla doğum izni vermek;

c. Anababaya aile yükümlülüklerini, iş sorumluluklarını ve toplumsal yaşama katılmayla bağdaştırabilme olanağı vermek üzere özellikle çocuk bakım kolaylıklarının kurulması ve geliştirilmesi güdülerek, gerekli destekleyici toplumsal hizmetler verilmesini özendirme;

d. Gebelik sırasında, zararlı olduğu bilinen iş türlerinde kadınlara özel korunma sağlamak; üzere uygun önlemler alır.

3. Bu maddenin kapsadığı konulara ilişkin koruyucu yasalar, bilimsel v teknolojik bilgilerin ışığında dönemselsel olarak gözden geçirilir ve gerekliyse değiştirilir, kaldırılır yada genişletilir.

Madde - 12

1. Taraf devletler, aile planlamasıyla ilgili olanlar dahil, sağlık bakım hizmetlerinden erkeklerle kadınlara eşit olarak yararlanmalarını sağlamak üzere bu alanda kadınlara karşı ayrımcılığın kaldırılması için tüm uygun önlemleri alır.

2. Bu maddenin 1. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Taraf Devletler, gebelik ve lohusalık dönemiyle doğum sonrası dönemde kadınlara uygun hizmetler sağlar ve gebelik ve emzirme sırasında yeterli beslenmenin yanısıra, gereğinde ücretsiz hizmetler sunar.

Madde - 13

Taraf devletler, ekonomik v toplumsal yaşamın öteki alanlarında kadınlara karşı ayrımcılığı kaldırmak için kadınlara erkeklerle eşitlik temeli üzerinde özellikle,

a. Aile yardımları hakkı;

b. Banka kredisi, ipotek ve öteki mali kredi olanaklarından yararlanma hakkı; c. Eğlence etkinlikleriyle spor ve kültürel yaşamın her yönüne katılma hakkı;

sağlamak üzere uygun önlemler alır.

Madde - 14

1. Taraf devletler, kırsal kesimdeki kadınların karşılaştığı özel sorunları; kapalı ekonomide gördüğü iş dahil, kırsal kadının ailenin ekonomik yaşamında oynadığı önemli rolü gözönünde bulundurur. ve bu Sözleşme hükümlerinin kırsal alanlardaki kadınlara uygulanmasını sağlamak için tüm uygun önlemleri alır.

2. Taraf devletler, kırsal alanlarda kadınlara karşı ayrımcılığı kaldırmak üzere kadınların erkeklerle eşitlik temeli üzerinde kırsal kalkınmayı katılmaları ve bundan yararlanmaları için özellikle;

a. Her düzeydeki kalkınma planlarının geliştirilmesine ve uygulanmasına katılma;

b. Aile planlaması konusunda bilgi, danışma ve hizmetler dahil, yeterli sağlık bakım kolaylıklarından yararlanma;

c. Toplumsal güvenlik programlarından doğrudan yararlanma;

d. Teknik becerilerini artırmaları için işlevsel okur yazarlığa ilişkin ve öteki hizmetlerin yanısıra, tüm topluluk ve halk hizmetlerinden yararlanma dahil, resmi yada özel her türlü yetişme ve eğitim olanakları elde etme;

e. Başkası ya da kendi adına çalışma yoluyla ekonomik fırsatlardan eşit yararlanmaları için öz yardım grupları yada kooperatifler kurma;

f. Tüm topluluk etkinliklerine katılma;

g. Tarımsal kredi ve borçlardan, pazarlama kolaylıklarından, uygun teknolojiden yararlanma ve toprak-iskan programları gibi, toprak ve tarım reformlarında eşit davranılma;

h. Özellikle konut, sağlık koruma, elektrik, su ulaştırma ve haberleşme bakımından yeterli yaşam koşullarından yararlanma;

haklarını sağlamak için her uygun önlemi alır.

BÖLÜM - IV

Madde - 15

1. Taraf Devletler, kadınlara yasa önünde erkeklerle eşitlik tanır.

2. Taraf Devletler, medeni konularda kadınlara erkeklerle eşit bir hukuksal yeterlik ve bu yeterliliği kullanmak üzere eşit fırsatlar tanır. Özellikle, kadınlara, bağıt yapmak ve mülkünü yönetmek bakımından eşit haklar verir ve mahkeme ve yargı yerlerindeki işlemlerin tüm aşamalarında eşit davranır.

3. Taraf Devletler, kadınların hukuksal yeterliliğini kasıtlamaya yönelik bir hüküm doğuracak her türlü bağıt yada başka özel belgeleri toptan geçersiz sayar.

4. Taraf devletler, erkeklerle kadınlara yer değiştirme ve oturacağı yeri ve konutunu seçme bakımından eşit haklar tanır.

Madde - 16

1. Taraf Devletler, evlilik ve aile ilişkileri bakımından her konuda kadınlara karşı ayrımcılığı kaldırmak üzere, kadınlara erkeklerle eşitlik temili üzerinde özellikle;

a. Evlenme hakkı,

b. Özgürce bir eş seçme ve ancak kendi özgür ve tam oluruyla evlenme hakkı,

c. Evlilik ve evliliğin bozulması sırasında eşit hak ve sorumluluklar,

d. Medeni durumlarına bakılmaksızın çocuklarına ilişkin konularda, eşlerden biri olarak ve her durumda çocukların çıkarları önde gelmek üzere aynı hak ve sorumluluklar,

e. Çocukların sayısı ve zamanlaması konusunda özgürce ve sorumlu olarak karar verme hakkı ve bu hakları kullanabilmeleri için bilgi, eğitim ve öteki olanaklardan yararlanma bakımından eşit haklar,

f. Her durumda çocukların çıkarları önde gelmek üzere onların vesayeti, velayeti, vasiye bırakılması ve evlat edinilmesi ve benzeri kurumlar bakımından, bu kurumların ulusal yasama konusu olduğu durumlarda aynı hak ve sorumluluklar,

g. Aile adı, meslek yada iş seçme hakkı dahil, karı koca olarak eşit kişisel haklar,

h. İster karşılıksız, ister bir bedel karşılığı olsun, mal mülkiyeti edinimi, işletilmesi, yönetimi, bundan yararlanma v tasarruf bakımından eşit haklar,

sağlamak için tüm uygun önlemleri alır.

2. Erginleşmemiş bir çocuğun nişanlanması ve evlenmesinin hiçbir yasal hükmü yoktur. En düşük bir evlenme yaşı belirlemek ve evliliklerin resmi yazıma geçirilmesini zorunlu saymak üzere yasama önlemleri dahil, tüm gerekli önlemler alınır.

BÖLÜM - V

Madde - 17

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasında sağlanan gelişmeleri izlemek amacıyla (bundan böyle Komite olarak anılacak olan) kadınlara Karşı Ayrımcılığın Kaldırılması Komitesi kurulur. Bu Komite, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte onsekiz -Taraf Devletlerden otuzbeşinin Sözleşmeyi onaylaması yada ona katılmasından sonrayirmüç uzmandan oluşur. Uzmanlar, dengeli bir coğrafi dağılım ve çeşitli uygarlık biçimleriyle temel hukuk sistemlerinin temsilini sağlayacak biçimde Taraf Devletlerce kendi uyrukları arasında ve ahlak niteliği yüksek ve Sözleşmenin kapsadığı alanlardaki yetkisiyle tanınmış kişilerden seçilir ve kendi adlarına hizmet verir.

2. Komite üyeleri, Taraf Devletlerce gösterilen adaylar listesinden gizli oyla seçilir. Taraf her Devlet, kendi uyruklarından bir aday gösterebilir.

3. İlk seçim, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten altı ay sonra yapılır. Her seçimden enaz üç ay önce, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Taraf Devletlere adaylarını iki ay içinde sunmalarını isteyen bir yazı gönderir. Genel Sekreter bu yolla gösterilmiş tüm adayların, kendilerinin aday göstermiş olan Taraf Devletleri de belirterek alfabetik bir listesini hazırlar ve Taraf Devletlere sunar.

4. Komite üyelerinin seçimi, Genel Sekreterin çağrısıyla Taraf Devletlerce Birleşmiş Milletler Merkezinde yapılan bir toplantıda olur. Taraf Devletlerden üçte ikisinin yeter sayısını oluşturacağı bu toplantıda, en çok oy alan ve hazır bulunan ve oy veren Taraf Devlet temsilcilerinin salt çoğunluğunu sağlayan adaylar Komiteye seçilir.

5. Komite üyeleri, dört yıllık bir süre için seçilir. Bununla birlikte, ilk seçimde seçilen üyelerden dokuzunun süresi iki yılın sonunda sona erer. İlk seçimden hemen sonra, bu dokuz üyenin adları Komite Başkanı tarafından ad çekmeyle belirlenir.

6. Komitenin beşek üyesinin seçimi, otuzbeşinci onay yada katılmadoan sonra, bu maddenin 2, 3 v 4 ncü fıkralarının hükümleri uyarınca yapılır. Bu seçimde seçilmiş ek üyelerden, adları Komite Başkanınca ad çekmeyle belirlenen ikisinin görev süresi iki yılın sonunda sone erer.

7. Boşalan üyeliklerin doldurulması için, uzman Komite üyesi olarak görev yapamayan Taraf devletler, Komitenin onayına bağlı olmak üzere uyrukları arasından bir başka uzman atar.

8. Komite üyeleri, Genel Kurulun onayına ve bu Kurulca Komitenin sorumluluklarının önemi gözönüne alınarak belirlenecek koşullara göre Birleşmiş Milletlerin kaynaklarından ödenek alır.

9. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Komitenin bu sözleşmeyle üstlendiği görevleri gereğince yerine getirebilmesi için gerekli personel ve kolaylıkları sağlar.

Madde - 18

1. Taraf devletler, bu Sözleşmenin hükümlerine işlerlik kazandırmak üzere benimsedikleri yasal, yargısal, yönetsel ve öteki önlemlerle bu bakımdan sağladıkları gelişmeler konusunda, Komite tarafından incelenmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine,

- a. Bu Sözleşmenin ilgili Devlet için yürürlüğe girişini izleyen bir yıl içinde;
- b. Bundan sonra en az dört yılda bir ve ayrıca Komite istediğinde;

bir rapor sunmayı üstlenir.

Madde - 19

1. Komite, kendi çalışma kurallarını belirler.
2. Komite, kendi görevlilerini iki yıllık bir süre için seçer.

Madde - 20

1. Komite, bu Sözleşmenin 18. Maddesi uyarınca sunulan raporları incelemek üzere normal olarak her yıl iki haftalık bir süreyi aşmamak üzere toplanır.

2. Komite toplantıları, normal olarak Birleşmiş Milletler Merkezinde yada Komite tarafından belirlenecek başka uygun bir yerde yapılır.

Madde - 21

1. Komite, Ekonomik ve Toplumsal Konsey aracılığıyla, etkinlikleri konusunda Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna yıllık bir rapor sunar ve Taraf Devletlerden alınan rapor ve bilgilerin incelenmesine dayalı öneri ve genel tavsiyelerde bulunabilir.

Komitenin raporunda, bu öneri ve genel tavsiyelere varsa Taraf Devletlerin görüşlerine yer verilir.

2. Birleşmiş Milletler Genel sekreteri, Komite raporlarını bilgi için Kadınların Statüsü Komisyonuna sunar.

Madde - 22

Uzmanlık kuruluşları, bu Sözleşmenin kendi etkinlik alanlarına giren hükümlerin uygulanması incelenirken Komitede temsil edilmeye yetkilidir. Komite, uzmanlık kuruluşlarından, etkinlik alanlarına giren konularda Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin raporlar sunmalarını isteyebilir.

- a. Taraf bir devletin yasalarında; yada
 - b. Bu Devlet için yürürlükte olan başka bir uluslararası sözleşme, anlaşma yada uzlaşmada;
- yer alabilecek daha elverişli herhangi bir hükmü zedelemez.

Madde - 24

Taraf Devletler, bu Sözleşmede tanınan hakların tam gerçekleşmesini sağlamak amacıyla ulusal düzeyde tüm gerekli önlemleri almayı üstlenir.

Madde - 25

1. Bu Sözleşme, tüm Devletlerin imzasına açıktır.
2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri. bu Sözleşmeye ilişkin bildirimleri almaya yetkilidir.
3. Bu Sözleşme onaya bağlıdır. Onay belgeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilir.
4. Bu Sözleşme, tüm Devletlerin katılmasına açıktır. Katılma, ilgili belgenin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilmesiyle olur.

Madde - 26

1. Herhangi bir Taraf Devletçe herhangi bir tarihte Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yapılacak yazılı bir bildirimle bu sözleşmede bir değişiklik istenebilir.
2. Birleşmiş Milletler Genel kurulu, bu türlü bir istek üzerine varsa yapılacak işlemleri kararlaştırır.

Madde - 27

1. Bu sözleşme, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yirminci onay belgesi yada katılma belgesinin veriliş tarihinden sonraki otuzuncu gün yürürlüğe girer.
2. Yirminci onay belgesi yada katılma belgesinin verilişinden sonra bu sözleşmeyi onaylayan yada ona katılan her Devlet için bu Sözleşme, kendi onay belgesi yada katılma belgesini verdiği tarihten sonraki otuzuncu gün yürürlük kazanır.

Madde - 28

1. Birleşmiş Milletler Genel sekreteri, onay yada katılma sırasında Devletlerce konulan çekincelerin metinlerini alır ve tüm Devletlere iletir.
2. Bu sözleşmenin içerik ve amacıyla bağdaşmaz bir çekince konamaz.
3. konulan çekinceler, herhangi bir tarihte Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bu amaçla yapılan bir bildirimle geri alınabilir. Genel Sekreter, bunu tüm Devletlere bildirir. Bu gibi geri alma bildirimleri, alınış tarihinden hüküm kazanır.

Madde - 29

1. Bu sözleşmenin yorumlanması ve uygulanması konusunda iki ya da daha çok Taraf Devlet arasında doğan ve görüşmelerle çözüme bağlanamayan herhangi bir anlaşmazlık, taraflardan birinin isteği üzerine, hakem yoluna sunulabilir. Hakem yoluna başvurma isteğinden başlayarak altı ay içinde taraflar, uygulanacak yöntem konusunda görüşbirliğine varamazlarsa, taraflardan herhangi biri, Statüsü uyarınca yapacağı bir başvurusuyla anlaşmazlığı Uluslararası Adalet Divanına götürebilir.
2. Taraf devletlerden herhangi biri, bu Sözleşmeyi imzalar yada onaylarken yada ona katılırken, bu maddenin 1. fıkrasıyla kendini bağlı saymadığını ilan edebilir. Öteki Devletler, böyle bir çekince koymuş olan bir Taraf Devlet karşısında bu fıkra hükümleriyle bağlı olamaz.
3. Bu maddenin 2. fıkrası uyarınca bir çekince koymuş olan herhangi bir Taraf Devlet herhangi bir tarihte Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yapacağı bir bildirimle bu çekinceyi geri alabilir.

Madde - 30

Arapça, Çince, Fransızca, İngilizce, İspanyolca ve Rusça metinleri aynı ölçüde özgün olan bu Sözleşme Birleşmiş Milletler Genel Sekreterince saklanır.

Yukarıdaki hükümleri benimseyen ve gereğince yetkili olan aşağıda imzası bulunanlar bu sözleşmeyi imzalamışlardır.